

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

I/12/002

LLO-4114-02-13/2012

Łódź, dnia 31 maja 2012 r.

Pan

PIOTR NIEDŹWIECKI

Prezydent

Miasta Zduńska Wola

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Szanowny Panie Prezydencie,

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi skontrolowała w Urzędzie Miasta Zduńska Wola, zwanym dalej „Urzędem”, realizację zadań w zakresie utrzymania czystości i porządku w latach 2010-2011.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym 11 maja 2012 r. – Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezydentowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień, działania Pana Prezydenta związane z realizacją zadań będących przedmiotem kontroli.

Pozytywna ocena została sformułowana z uwagi na zgodne z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach², zwaną dalej „u.c.p.”, wykonywanie zadań dotyczących utrzymania czystości i porządku, w tym m.in.:

- unormowanie w regulaminie organizacyjnym Urzędu spraw dotyczących utrzymania czystości i porządku,
- utrzymywanie porządku i czystości na terenach komunalnych,
- zgodne z u.c.p. wydawanie przedsiębiorcom zezwoleń na działalność w zakresie utrzymania czystości i porządku,
- udostępnienie mieszkańcom informacji o znajdujących się na terenie Gminy podmiotach zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych,
- odbiór systemem kanalizacyjnym nieczystości płynnych oraz przyjmowanie ścieków dowożonych taborem asenizacyjnym,

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82

² Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 ze zm.

- zapewnienie odbioru padłych zwierząt, skutecznej opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz określenie obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe i gospodarskie,

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: braku uchwały Rady Miasta, określającej wymagania, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych (o czym stanowi art. 7 ust. 3a u.c.p.), a także braku uchwały w sprawie wymagań dla przedsiębiorców, ubiegających się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności na terenie Miasta, w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, a także grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych lub ich części (uchwalona dopiero pod koniec października 2011 r. w wyniku realizacji wniosków z kontroli przeprowadzonej przez pracowników Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi), o czym stanowi art. 7 ust. 3 u.c.p.

Natomiast stwierdzone uchybienie dotyczyło niepełnego wywiązywania się Urzędu z wynikającego z art. 3 ust. 3 ustawy obowiązku prowadzenia gminnej ewidencji zbiorników bezodpływowych, przydomowych oczyszczalni ścieków oraz umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, a przez to nie posiadania danych do prowadzenia analiz w zakresie odprowadzania nieczystości w Mieście oraz działań kontrolnych w tym zakresie.

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące ustalenia kontroli i wynikające z nich oceny częściowe:

1. W sposób właściwy, w ocenie NIK, ujęto w regulaminie organizacyjnym Urzędu, w części dotyczącej Biura Inwestycji i Infrastruktury Technicznej oraz w zakresie obowiązków pracowników tego Wydziału, zasady realizacji zadań w zakresie utrzymania czystości i porządku, wynikające z unormowań ustawowych.
2. Wypełniając obowiązek nałożony art. 4 ust. 1 u.c.p., Rada Miasta w Zduńskiej Woli, po uzyskaniu pozytywnej opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zduńskiej Woli, uchwaliła Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Zduńska Wola, który zawierał wszystkie postanowienia określone w art. 4 ust. 2 i 3 u.c.p.
3. Na podstawie uchwały nr XXXVI/259/97 Rady Miejskiej w Zduńskiej Woli z 28 maja 1997 r. zostało utworzone (w wyniku przekształcenia) Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Zduńskiej Woli Spółka z o.o. (dalej „M.P.W.iK.” lub „Spółka”), do zadań którego należy m.in.: świadczenie usług w zakresie prowadzenia oczyszczalni ścieków wraz z kanalizacją sanitarną i deszczową oraz odbiór nieczystości płynnych w stacji zlewnej, mieszczącej się na terenie tej oczyszczalni. Oprzyrządowanie zlewni pozwala na identyfikację dostawcy zrzucającego ścieki oraz adresu nieruchomości, z której ścieki zostały pobrane, a także bieżącą kontrolę ilości pobranych ścieków, ich temperaturę, konduktancję oraz wskaźnik kwasowości. Istnieje też możliwość zatrzymania odbioru ścieków po przekroczeniu zadanego parametru. Po zakończeniu lub zatrzymaniu zrzutu drukowany jest dla zrzucającego kwit potwierdzenia. Program komputerowy umożliwia m.in. pełną parametryzację pracy stacji oraz tworzenie raportów obejmujących dany okres.

4. NIK pozytywnie ocenia uzyskanie przez M.P.W.iK. zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, po spełnieniu określonych wymagań.
5. Prezydent Miasta, realizując obowiązek wynikający z art. 3 ust. 2 pkt 2 lit c u.c.p., zawierał w okresie objętym kontrolą umowy z Zakładem Usług Komunalnych – Budowa i Konserwacja Terenów Zielonych – ze Zduńskiej Woli, o wykonanie przez Zakład m.in. uprzątkania z ulic padłych zwierząt i nieodpłatny ich odbiór.

Obowiązki osób utrzymujących zwierzęta domowe określone zostały w Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta, przyjętym na podstawie art. 4 ust. 1 u.c.p. Uchwałą nr LVI/520/2006 z 29 czerwca 2006 r. Rady Miasta Zduńska Wola.

Ponadto, zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt. 5 u.c.p., Prezydent organizował ochronę przed bezdomnymi zwierzętami poprzez zlecenie określonych czynności firmie Longina Siemińskiego – Hotel dla Zwierząt i Ptactwa Domowego z siedzibą w Łodzi. W okresie objętym kontrolą, Prezydent Miasta zawarł z właścicielem tej firmy 4 umowy na wykonywanie kompleksowych usług, dotyczących wyłapywania bezdomnych zwierząt oraz zapewnienia im opieki.

Urząd kontrolował wykonanie powyższych zadań, prowadząc i analizując odpowiednie ewidencje.

Wydatki poniesione z tego tytułu przez Urząd wyniosły w roku 2010 – 382.004 zł, a w 2011 – 417.351 zł.

6. Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 6a u.c.p Urząd udostępnił mieszkańcom na stronie internetowej BIP Urzędu informację o znajdujących się na terenie Miasta podmiotach zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, pochodzący z gospodarstw domowych, o którym mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym³. W ogłoszeniach tych podano wymagane dane 24 firm oraz dane i adresy 26 punktów zbierania zużytych baterii i akumulatorów.
7. Zgodnie z art. 7 ust. 3 i 3a u.c.p., Rada Miasta powinna określić wymagania, jakie powinien spełnić przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie na terenie Miasta działalności w zakresie: odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt oraz grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych lub ich części.

Kontrola NIK ustaliła, iż uchwałą (Nr XIV/172/11) z dnia 27 października 2011 r. uregulowano jedynie kwestie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt oraz grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych lub ich części. Nastąpiło to w wyniku realizacji wniosków z kontroli przeprowadzonej przez Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi. Natomiast w pozostałym zakresie, do czasu zakończenia kontroli NIK, nie podjęto takiej uchwały. Pan Prezydent wyjaśnił, że „*powyższa uchwała nie została wprowadzona ze względu na problemy kadrowe (nisko wykwalifikowani pracownicy) w Urzędzie na przestrzeni ostatnich lat.*” Zadeklarował też skierowanie na najbliższą sesję Rady Miasta

³ Dz.U. Nr 180, poz. 1495 ze zm.

projektu uchwały dotyczącej wymagań, jakie powinien spełnić przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych

W okresie objętym kontrolą obowiązywało w tym przedmiocie Zarządzenie nr 229/06 Prezydenta Miasta z 21 lipca 2006 r.

W okresie objętym kontrolą Prezydent Miasta wydał 7 zezwoleń na prowadzenie na terenie Miasta działalności w zakresie utrzymania czystości i porządku, przestrzegając przepisów art. 7 ust. 1 pkt. 1-3 u.c.p., w tym wymagań, jakie powinny spełniać wnioski o wydanie zezwolenia, określone art. 8 u.c.p.

NIK pozytywnie ocenia umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miasta informacji na temat wydawania zezwoleń w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych wraz z wzorami wniosków o udzielenie przedmiotowego zezwolenia.

8. W okresie objętym kontrolą na terenie Miasta działało 12 przedsiębiorców zajmujących się utrzymaniem czystości i porządku. Do Urzędu wpływały od przedsiębiorców wykazy zawartych przez nich umów z właścicielami nieruchomości na odbieranie odpadów komunalnych i opróżnianie zbiorników bezodpływowych (na podstawie art. 9a u.c.p.) oraz informacje o masie odpadów i ilości nieczystości ciekłych odebranych od właścicieli nieruchomości (na podstawie art. 9a ustawy). Wykazy i informacje składane przez przedsiębiorców zawierały dane określone w art. 9a ust. 1 i 2 u.c.p., poza jednym przypadkiem, gdzie podano jedynie ilość nieczystości płynnych, a nie zamieszczano wykazu zawartych umów. Urząd nie reagował na taki sposób wypełniania obowiązku przez przedsiębiorcę. W konsekwencji uzyskiwane w ten sposób dane nie umożliwiały dokonywania rzetelnych analiz ilości i miejsc odbioru nieczystości płynnych.

Pan Prezydent wyjaśnił, że „pracownik, który zajmował się ochroną środowiska i gospodarką wodno-ściekową jest od kilku miesięcy na zwolnieniu lekarskim. Z tego względu nie egzekwowano od firmy P.H.U. „WUWU” prawidłowego sporządzania sprawozdań. Urząd Miasta Zduńska Wola w konsultacji z radcą prawnym przygotowuje pismo do przedsiębiorcy P.H.U. „WUWU” ze Zduńskiej Woli w celu uzupełnienia brakujących raportów. W razie nie przedstawienia ww. sprawozdań decyzja zezwalająca na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie miasta Zduńska Wola z dnia 3 lutego 2011 r. (IT.IV.7062-1/11) zostanie cofnięta (art. 9 pkt 2 u.c.p.).”

W latach 2010 – 2011 Pan Prezydent nie korzystał z uprawnień zawartego w art. 8b u.c.p. i nie przeprowadzał kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorców działających na terenie Gminy w zakresie zgodności wykonywanej działalności z udzielonymi zezwoleniami.

Urząd przeprowadzał natomiast na bieżąco kontrole realizacji umów zawartych z firmami obsługującymi Miasto w zakresie czystości i porządku.

9. W latach 2010 – 2011 Pan Prezydent nie sprawował, przewidzianego w art. 5 ust. 6 u.c.p., nadzoru nad realizacją obowiązków właścicieli nieruchomości, określonych w przepisach art. 5 ust. 1 pkt 3b, w związku z art. 6 ust. 1 tej ustawy, zgodnie z którymi właściele nieruchomości są zobowiązani do

udokumentowania w formie umowy korzystania z usług wykonywanych przez zakład będący gminną jednostką organizacyjną lub przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości lub w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych – przez okazanie takiej umowy i dowodów płacenia za takie usługi.

Dopiero w trakcie kontroli NIK, Urząd wezwał 30 losowo wybranych właścicieli nieruchomości z terenu Miasta do udokumentowania sposobu gromadzenia i wywozu nieczystości stałych i płynnych z ich posesji, a także do okazania dowodów potwierdzających świadczenie ww. usług. Na dzień 27 kwietnia 2012 r. do Urzędu zgłosiło się 27 właścicieli nieruchomości.

Z analizy przedłożonych przez nich dokumentów wynikało, że spośród 7 właścicieli, posiadających zbiorniki bezodpływowe, tylko 1 przedstawił umowę na odbiór nieczystości płynnych, 2 oświadczyło, że ich nieruchomości nie są użytkowane i dlatego nie posiadają umów oraz rachunków za wywóz nieczystości, a z pozostałych 5 właścicieli – 4 udokumentowało odbiór ścieków fakturami w badanym okresie, a 1 w roku 2012.

Spółród 27 właścicieli nieruchomości, którzy odpowiedzieli na wezwania, 16 przedstawiło zawarte umowy na odbiór odpadów komunalnych oraz stosowne rachunki. Ich posesje były wyposażone w pojemniki do gromadzenia odpadów komunalnych o pojemnościach 110 litrów i 120 litrów lub worki, tj. w sposób zgodny z postanowieniami „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Zduńska Wola”. Z pozostałych 7 właścicieli nieruchomości 4 stwierdziło, że ich umowy zaginęły, ale przedstawili rachunki za wywóz odpadów w badanym okresie, 3 właścicieli przedstawiło natomiast umowy zawarte w roku 2012.

10. W Urzędzie prowadzona jest w formie elektronicznej, przy zastosowaniu programu komputerowego „GOMiG – Odpady”, gminna ewidencja zbiorników bezodpływowych, przydomowych oczyszczalni ścieków oraz umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, o której mowa w art. 3 ust. 3 u.c.p. Stwierdzono jednak, że ewidencje te nie były kompletne.

Na dzień 27 kwietnia 2012 r. (wg informacji Dyrektora Biura Inwestycji i Infrastruktury Technicznej Urzędu) na terenie Miasta znajdowało się ogółem 6718 nieruchomości, z których są odprowadzane nieczystości płynne. Łączna liczba budynków (nieruchomości) objęta systemem kanalizacji sanitarnej, umowami na odbieranie nieczystości płynnych (zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków) wynosiła – według gminnej ewidencji umów – 4470, tj. 66,5% ogółu.

Umowy na odbieranie nieczystości stałych posiadało (według gminnej ewidencji umów), 3456 właścicieli nieruchomości, co stanowiło 51,4% wszystkich nieruchomości.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, brak skutecznego nadzoru nad wykonywaniem przez właścicieli nieruchomości obowiązku określonego dla nich w art. 5 ust. 1 pkt 3b, był wynikiem niepełnej ewidencji w przedmiotowym zakresie i stanowił naruszenie przepisu art. 3 ust. 3 u.c.p. Uniemożliwiał tym samym efektywną kontrolę pozbywania się odpadów komunalnych przez właścicieli nieruchomości oraz kontrolę

częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, nie sprzyjając opracowaniu planu rozwoju sieci kanalizacyjnej.

W złożonych wyjaśnieniach Pan Prezydent przyznał, że skutkiem powyższego stanu rzeczy jest zagrożenie „odprowadzania przez właścicieli/zarządców nieruchomości części odpadów w sposób niekontrolowany, prawdopodobnie poprzez spalanie w piecach węglowych, podrzucanie odpadów do pojemników położonych na innych nieruchomościach lub tzw. „wysepkach ekologicznych”, za pomocą których miasto prowadzi selektywną zbiórkę odpadów (szkło, papier, tworzywa sztuczne). Istnieje ciągle problem zaśmiecania tymi odpadami wysepek ekologicznych. W zakresie nieczystości ciekłych istnieje ryzyko, że odprowadzane są do rowów przydrożnych.”

Najwyższa Izba Kontroli podziela powyższą diagnozę.

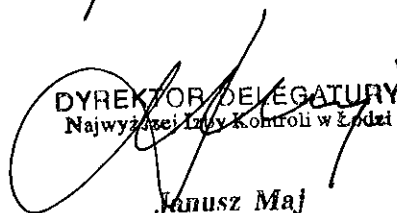
Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o podjęcie działań mających na celu uzupełnienie gminnej ewidencji zbiorników bezodpływowych, przydomowych oczyszczalni ścieków oraz umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, wykorzystując w tym celu podjętą już w czasie kontroli NIK akcję okazywania umów.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK oczekuje od Pana Prezydenta, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag, ocen i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Łodzi
Janusz Maj